

PERIPECIES DE L'IMPRESSOR
ZOLLINGER

DRAMATIS PERSONÆ

August Zollinger

Magdalena Forsch, la telefonista de la ferrovía

Ferdinand Klopstock, soldat

Albin Stauffer, l'impresor de Romanshorn

Rudolf Stauffer, el seu fill

Gaspere Naldi, el seu soci

Gerhart Weber, ferroviari suïcida

Ferrovíaris de Schwabing, Eisen i Darmbrücken

Soldats del tercer batalló de cavalleria:

*Francis Walser, suís tartamut; Saphir, hongarès de negres
i poblats bigotis; Efraim Eyck, «l'holandès»; Karl Ramuz,*

apicultor; Christopher Ohnet; Peter Arx; Georg Thaler;

Hermann Seume; Bruno Eisoldt; Otto von Bloesch;

Büchner; Greif; director del cor; solista Dornach;

solista Schlatter

Truder, Frieder i Heinz, companys d'infància

Georg Frouchtmann, professor de dibuix

El burgmestre de Rosenwohl

*Funcionaris de l'ajuntament d'Appen-Tobel:
Jacob Mazenauer, funcionari de segona; Loos, cap de
despatx; Julius Weibel, funcionari de segona; Achim, noi*

El burgmestre d'Appen-Tobel

Liese Schmeller, fornera

Espòs de la fornera

Dona del funcionari Mazenauer

Tobias Schneider, vell sabater

I. ROMANSHORN

Fins als vint-i-set anys August Zollinger no havia exercit cap professió o ofici —ni tan sols alguna activitat esporàdica que pogués considerar-se de benefici públic—, motiu pel qual tots a Romanshorn, població d'on era oriünd i d'on mai no havia sortit, es van sorprendre molt el dia que el jove Zollinger va clavar a la porta de casa seva un rètol en què, en caràcters de grans dimensions, podia llegir-se la paraula «IMPREMPTA».

La sorpresa dels veïns estava justificada: des de feia més de tres generacions Romanshorn compta-

va amb una impremta, als desmarxats tallers de la qual, d'alts sostres i llum esmorteïda, treballava el vell Staufer, a qui els conciutadans anomenaven «l'impressor de Romanshorn». Tan acostumats estaven tots a referir-se a ell amb aquesta expressió, que ningú no sabia que el vell Staufer, el rostre del qual estava visiblement congestionat per l'abús d'alcohol, es deia Albin, nom que ell —qui sap per quines raons— havia passat la vida tractant d'ocultar.

En aquella vella impremta, enfront del monument de la plaça major dedicat a Richard Wagner —en record de la nit que el cèlebre compositor va passar a Romanshorn—, hi treballava també el fill del vell Staufer, Rudolf Staufer, qui esperava fer-se càrrec del negoci patern en quant el seu progenitor el considerés preparat, un moment que, al seu pesar, es dilatava ja des de feia anys. En el seu fur intern, també Rudolf, el petit dels quatre germans Staufer, ja casats i lluny de la llar, desitjava ser anomenat un dia «l'impressor de Romanshorn», ofici amb què

estava familiaritzat i que, pels seus dots manuals, exercia amb extrema habilitat.

Atenent a aquestes circumstàncies, el rètol que August havia clavat a la porta de casa seva, també a la plaça major, si bé lluny del monument a Wagner, no podia sinó ser considerat una amenaça per als Staufer, potser un greuge. Els habitants de Romanshorn, població tranquil·la de la rica comarca d'Appen-Tobel, famosa pels seus vins, es van disposar per això a presenciar el que prometia ser una encesa desavinença entre veïns.

Els que freqüentaven el desocupat Zollinger —pocs, perquè el jove era de caràcter esquiu i taciturn— van assegurar que res no era més lluny de la voluntat del seu amic que provocar una polèmica i ofendre els Staufer, coneguts a Appen-Tobel per la impremta i per la seva proverbial irascibilitat. Els pocs que tractaven amb August —qui a causa del seu tarannà malenconiós es recloïa amb malaltissa assiduïtat als boscos dels voltants— sabien bé que

no era un capritx aquell rètol que havia fet instal·lar a la porta de casa seva, amb el lema «IMPREMPTA» —com ha quedat dit— escrit en grans caràcters. En efecte, les provisions de tinta i plecs què havia aconseguit fer-se no eren un caprici; ni tampoc les grans taules que hi havia fet portar de Rorsdorf, així com la premsa i la guillotina; ni, en fi, la seva ferma decisió de convertir-se en impressor de Romanshorn, per molt que el destí hagués volgut reservar aquesta missió al petit dels Staufer, cap a qui —tot sigui dit— guardava un cert ressentiment a causa d'una vella rivalitat.

Ja fos pels altíssims sostres de la impremta dels Staufer o per la misteriosa i esmorteïda llum dels seus tallers, o potser per la forta olor de tinta que desprenia el local, el cas és que, des de nen, August es va sentir irremissiblement atret per l'ofici d'impressor. Ja amb sis anys eren moltes les tardes que passava assegut sobre un tamboret a un racó de la impremta, veient com el vell Staufer premsava el

paper i extreia grans plec s d'uns rotlles immensos que tenia clavats a la paret i que sovint van poblar els somnis de la seva infància. Fascinat pel procés de producció del llibre, el petit observava com el vell preparava amorosament el paper, col·locant-lo a la premsa, per eliminar així l'aire que pogués quedar entre els fulls. Amb uns ulls grans com plats seguia el moviment de les mans expertes de l'impressor, introduint els cordills a la textura i ajustant la distància entre els uns i els altres, no sense abans haver impregnat el cordill en cera, per vèncer d'aquesta manera les naturals resistències del paper. De totes aquelles lliçons mudes, August va aprendre'n, per exemple, que la costura podia fer-se d'un extrem a l'altre del llibre (a l'espanyola), alterna cada dos plec s (a la francesa), o fins i tot amb cintes (per a llibres especialment gruixuts). Trencant el seu habitual hermetisme, Staufer pare li va explicar un cop com els acabats podien ser en rústica, en tela o fins i tot en pell —si és que el client era adinerat—, perme-

tent que l'ajudés a enganxar el primer plec al primer full, per assegurar la consistència del tom. Però el que més li agradava al nen Zollinger era, sens dubte, el moment en què el vell impressor copejava el llom amb un martell diminut, per a així donar al volum la flexibilitat justa.

D'altra banda, el soroll de la maquinària tipogràfica, així com la fragància de la tinta fresca estesa als roleus, quedarien indeleblement enregistrats a la memòria del fill dels Zollinger. Així les coses, mentre Rudolf Stauffer, amb qui compartia el pupitre a l'escola, se n'anava als boscos a jugar amb la resta dels nois, el petit August contemplava el pare de Rudolf en l'exercici del seu ofici, admirant la mes-
tria amb què encolava els cartons amb una brotxa o que cosia els cordons a les pàgines, per exemple, o la seva habilitat perquè un farcell de papers quedés perfectament ordenat en una pila; o, i això era el que preferia, embriagant-se amb aquella olor de tinta que impregnava l'atmosfera.

Per tot això, al vell Staufer no el va sorprendre aquell rètol a la casa del jove Zollinger, la qual cosa no va impedir que el seu rostre es congestionés més d'allò que és habitual i arribés a casa seva barbotejant una blasfèmia. Aquella mateixa nit el vell impressor de Romanshorn va parlar d'aquest espionós afer amb el seu fill Rudolf, molt irritat també pel que ja considerava un gravíssim afront. Segons sembla, pare i fill van resoldre en aquell conciliàbul nocturn prendre una decisió dràstica i eliminar el problema de soca-rel.

Quelcom de terrible devia d'haver succeït segurament aquella matinada entre els Staufer i l'aspirant a impressor, perquè al matí següent el rètol «IMPREMTA» ja no penjava damunt de la porta de la casa d'August ni a cap altre lloc. Aquell rètol, no obstant això, no va ser l'únic que va desaparèixer de Romanshorn: al mateix August ningú no el va veure durant aquella jornada ni als dies següents. Emparats en la llegendària irritabilitat dels Staufer, molts

van arribar a sospitar que ells havien fet desaparèixer el noi, cosa que, per estrany que sembli, mai no van negar els impressors. Per si això fos poc, al jove dels Stauffer li havia canviat la cara des que August no era al poble: el seu rostre, en altre temps franc i jovial, s'havia enfosquit. Es mirava els altres com si acabés d'aixecar-se després d'una nit en blanc, o com si ja fos un vell cansat de viure.

Quan els veïns de Romanshorn estaven ja francament preocupats pel destí d'August Zollinger, quan la policia ja havia estat alertada de la sobtada absència del jove i havia iniciat les seves perquisicions, va arribar la notícia que August treballava de ferroviari a la població de Rosenwohl, famosa a tota Àustria pel seu elevat índex de suïcidis, superior fins i tot al de Salzburg.

II. ROSENWOHL

August Zollinger va arribar a Rosenwohl el mateix dia en què Gerhart Weber, el ferroviari d'aquella petita població, havia mort en tràgiques circumstàncies després de més de trenta anys al servei de la ferrovia. Ningú no va posar objeccions al jove foraster perquè ocupés immediatament el lloc vacant: cap dels que podrien haver aspirat a aquesta ocupació no volia treballar on ho havia fet un suïcida; deien que era un mal presagi.

Malgrat no haver conegut Weber, August va afirmar en públic que no creia en el suïcidi del seu

predecessor. Per què llançar-se des de dalt d'un turó —va argumentar (segons sembla, Weber s'havia despenyat)—, podent-se llençar diàriament a les vies del tren? Pel que sembla, ningú a Rosenwohl no havia pensat la mort del ferroviari en aquells termes, causa per la qual el foraster Zollinger va ser considerat «un tipus que pensa» —això es deia d'ell— i, en fi, algú respectat al veïnat pel seu criteri i independència.

Durant els mesos en què va viure a Rosenwohl, August Zollinger va tenir una existència molt solitària, i és que el seu lloc de treball, així com l'habitatge que li estava associat, es trobava als afores del poble. Pel seu tarannà taciturn i reservat, a més de pel seu pur amor a la natura, al nou ferroviari no li va importar l'aïllament que implicava la seva nova tasca. Abans d'acceptar l'inesperat oferiment, August va declarar davant testimonis sentir-se perfectament capacitat per a una missió que no requeria especials habilitats. Va afirmar també, d'altra banda, que l'encantaria veure passar els trens. El que no va confessar és que

des del retir de Rosenwohl, dins la seva aïllada garita —que va visitar abans de donar el consentiment definitiu—, tindria temps per recogitar sobre el que li havia succeït amb els Stauffer, pare i fill, la nit en què va ser amenaçat de mort i expulsat del seu poble natal; desitjava reflexionar sobre quins passos havia de fer per arribar algun dia al que havia ambicionat des dels sis anys: ser l'impressor de Romanshorn.

August hauria d'estar al lloc de comandament, per al canvi d'agulles, a tres quarts de sis del matí, mitja hora abans que passés el tren: un exprés nocturn que recorria el trajecte de Praga a Viena. Aquesta era l'única funció que se li encomanava; fàcil, si bé de greu responsabilitat, atès que qualsevol negligència per la seva banda podia provocar que el tren descarrilés. El jove August no volia ni pensar tan sols que, per culpa seva, pogués ocórrer una catàstrofe a la via fèrria. No hi havia més trens que passessin per Rosenwohl, de manera que la resta del dia quedaria del tot a la seva disposició.

El suïcidi de Gerhart Weber, després de trenta anys d'abnegat servei a la ferrovia austro-txeca, se li va fer al jove Zollinger molt més comprensible després de la primera setmana a la trista i retirada caseta de Rosenwohl. Encara que August s'esforçava per descansar el més possible durant el dia —per estar així ben despert a la primerenca hora en què passava el tren—, temia que la telefonada que rebia mitja hora abans del pas de l'expres pogués sorprendre'l desprevingut, lluny de la seva garita, a la qual només podia accedir-se per mitjà d'una escala en què tentinejava ben sovint; sempre li va semblar al nou ferroviari que aquells escalons acabarien per esquarterar-se. Per això, només quan passava el tren, a les sis i quinze, conforme a allò que estava programat, podia dormir tranquil el nou ferroviari, encara que sempre per poques hores i amb el son lleuger, perquè el torturava tant la preocupació de no canviar les agulles a temps que arribava a despertar-se amarat de suor. Per culpa de l'insomni i amb els nervis

de punta, durant les seves mortificants i prolongades vigílies, August va jutjar justificable la dràstica mesura de Weber, la llarga i austera existència del qual —ara ho comprenia— havia d’haver-li resultat penosíssima.

Per què llavors va aguantar August Zollinger tants mesos en aquella ocupació? Per respondre a aquesta pregunta cal saber que a la vida d’August va haver-hi una dona.

Tan gran era el desig del ferroviari Zollinger que l’expres Praga-Viena passés d’una vegada —i ara agraiïa que només n’hi hagués un—, tal era el seu afany que arribés l’hora del canvi d’agulles per a així poder anar-se’n novament al llit, que no van ser poques les vegades en què, urgit per la son, August va pensar que estava sentint el so del ferrocarril quan encara faltava molt perquè passés per la seva estació.

En aquelles ocasions, August enganxava l’orella

al rail i, malhumorat pels infinits sons de la nit al camp, creia escoltar el que cap oïda humana no hauria pogut percebre. Tal era el realisme amb què la locomotora d'aquell exprés sonava a la seva imaginació, tal la seva versemblança, que més d'un cop el ferroviari es va incorporar molt de pressa i va córrer fins a la seva garita per a un canvi d'agulles que de seguida es revelava prematur.

Per tot el que s'ha dit, si encara li restava a August alguna escletxa d'amor romàntic pel ferrocarril —com va arribar a declarar abans de la signatura del seu contracte—, aquella afició seva es va veure per complet minvada durant els llargs mesos que va passar a Rosenwohl assaltat, cada cop amb major freqüència, pel so de veloces i amenaçants locomotores imaginàries.

Què va ser llavors el que el va fer canviar? Com és que va prolongar tant el seu turment? La pregunta resta en peu, encara que ja ha quedat escrit que al cor d'August Zollinger hi va entrar en

aquell moment una dona: la telefonista de la ferrovia.

Per assegurar-se, mitja hora abans que passés el tren, que els ferroviaris de Schwabing, Eisen i Darmbrücken eren als seus respectius llocs, la ferrovia austro-txeca havia contractat una telefonista, la missió de la qual era trucar diàriament als encarregats del tren en aquelles poblacions, així com a altres ferroviaris d'altres localitats més llunyanes, a càrrec dels quals —és de suposar— devia estar el pas d'altres trens, tant nacionals com europeus. D'aquella manera, «la telefonista de la ferrovia» —així va començar a anomenar-la August en el seu fur intern—, passava la seva jornada confirmant telefònicament que tots complien el seu paper. Tan elevat era el nombre de trucades que la jove telefonista havia de fer (pel to de la seva veu, August va considerar que havia de ser jove), que la noia, constreta sempre per la urgència, no podia detenir-se en formulismes o cortesies de cap classe. Seguint les instruccions dels seus su-

periors, tant si parlava amb el ferroviari d'Eisen, el de Schwabing, Darmbrücken o qualsevol altre, en quant aixecava l'auricular de l'aparell ella li havia de preguntar: «Preparat?», només això. Del ferroviari s'esperava que respongués amb la mateixa fórmula, si bé sense entonació interrogativa: «Preparat».

Atès que molts cops era la veu d'aquella telefonista l'única que el ferroviari novell escoltava durant tota la jornada, no ha d'estranyar en excés que, al cap de pocs dies en el seu nou treball, el solitari Zollinger fes algunes consideracions que, fora d'aquella situació, no s'hauria fet mai. Es va adonar, per exemple, que, en un mínim però significatiu acte de rebel·lia, aquella dona no sols deia «Preparat?», conforme li havien indicat que fes, sinó també «Llest?». Es tractava, sens dubte, d'una petita variació lèxica —potser no reprotxable pels seus patrons—, perquè ambdues paraules eren sinònimes i, per tant, transmetien la mateixa informació.

Pel seu propi passat díscol i indisciplinat, aque-

lla lleu insubordinació va predisposar el jove ferroviari a favor d'aquella veu, de la qual, d'altra banda, només podia saber el que pogués deduir-se del mode en què entonava la paraula «preparat» o «llest» en què consistia tota la seva comunicació. A aquest respecte cal advertir que una de les consignes que els superiors havien donat, tant als ferroviaris com a la seva telefonista, era la terminant i justificada prohibició de prolongar la conversa telefònica. De la irresponsabilitat de parlar més d'allò que calia, violant aquella mesura de seguretat proposada pel sindicat de ferroviaris, podria dependre'n algun accident a l'embolicada xarxa ferroviària del país. Per la seva formació germànica i pel seu rigorós sentit del deure, tant els ferroviaris com la seva telefonista comprenien que aquell precepte no era un mer capritx, motiu pel qual l'obeïen sense ni tan sols plantejar-se una eventual insurrecció.

No sense l'íntim delit d'un descobriment encantador i, possiblement, d'alguna secreta signifi-

cació —o això va considerar August—, el nou ferroviari es va adonar que «la seva» telefonista deia «preparat» o «llest» indistintament, encara que era més freqüent que digués «llest» a mesura que passaven els dies, la qual cosa revelava que l'impuls a desobeir, en aquella dona desconeguda, anava en augment. August coneixia bé com podia arribar a ser d'irresistible aquell impuls. Segons els seus càlculs, operacions en què es va entretenir durant dies, la telefonista de la ferrovia deia quatre «llestos» per cada «preparat», proporció que —com ja ha quedat indicat— tendia deliciosament a l'alça.

Desconeixent què respondrien els seus col·legues de Darmbrücken, Eisen o Schwabing —encara que no sense interès per esbrinar-ho—, August solia contestar segons se li preguntava, de manera que si aquella veu femenina (que femenina era, Déu meu!) deia «Preparat?», ell responia «Preparat», i si, al contrari, ella deia «Llest?», ell aplicava la mateixa paraula. August va examinar la conveniència

de cercar també ell algun sinònim de «preparat» o de «llest», tals com «previngut» o «disposat» que, trencant la rutina dels seus brevíssims intercanvis telefònics, l'ajudés a sobresortir enfront de la resta dels ferroviaris.

Però res d'això no va ser necessari. N'hi va haver prou que no respongués amb la paraula que ella havia utilitzat, com fins llavors havia fet, perquè la telefonista, des de l'altre costat de la línia, quedés perceptiblement desconcertada. En efecte, aquell matí, a les cinc quaranta-cinc en punt, a la pregunta «Llest?» ell va respondre «Preparat», provocant que, en comptes de penjar de seguida, com era el costum, la dona es mantingués encara alguns segons a l'aparell, encara que en silenci. Quin silenci tan dolç!, va recordar August, el qual va passar gran part d'aquell dia no sols evocant el silenci en qüestió, sinó intentant estimar, amb els càlculs més estrafo-laris, la seva durada exacta.

Tant li va agradar al jove Zollinger aquell silenci telefònic —signe inequívoc de l'adorable torbació de la dona— que l'endemà es va asseure enfront del telèfon molt abans d'allò que era el seu costum, esperant amb impaciència què sonés. Quant va poder mirar August aquell espellocat aparell gris! Que gran era l'esperança que acariciava al seu cor atenent a la brevetat i banalitat del col·loqui que mantindria!

Va sonar el telèfon. Ella va dir «Preparat?», en comptes de «Llest», que era el que deia els últims dies. En el seu ànim per despuntar i destacar-se dels seus desconeguts col·legues —hipotètics competidors—, ell va replicar: «Llest». Era el que havia projectat: respondre amb la paraula oposada a aquella amb què se li preguntés. I un cop més, miraculosament, es va produir un silenci a l'altre costat de la línia. Impossibile saber si de més o de menys durada que el del dia anterior. Excitat com estava, amb la mà tremolosa encara a l'auricular,

aquell segon silenci —promesa de silencis futurs i, potser, més reveladors— li va semblar a Zollinger en un primer moment més breu que el de la trucada anterior; després, tornant-hi obsessivament, com havia de fer durant hores senceres, va decidir que aquell silenci segon havia estat exactament igual al primer —decisió que va consolar el ferroviari, encara que no prou—. Per què no arribava ja l'endemà?, es va preguntar August, mentre saltava d'un rail a l'altre, com ho faria un noi.

Per culpa d'aquelles reflexions, i de tantes altres d'índole similar, August va estar a punt de no canviar les agulles aquell dia, i de provocar un accident a la seva línia. Per fortuna, ningú no es va assabentar del seu descuit, i fins ell mateix, ocupat com estava a recrear la veu de la telefonista, ho va oblidar poc després de l'esglai.

L'inquietaven dues coses: una d'ordre teòric i una altra de pràctica. La teòrica era com podia dedicar tantes hores de reflexió al que havia succeït en

uns pocs segons, els que es tarda a dir «Preparat?» i «Llest» i, en fi, quant havia durat veritablement el màgic silenci posterior. La pràctica, com és natural, era quin havia de ser el pas següent a la seva relació, si és que podia anomenar-se així les seves efímeres converses amb la telefonista.

Va haver-hi, no obstant això, quelcom de més dolçament colpidor que aquestes reflexions: l'enyorança d'un so, el del tren. En efecte, gràcies al tren, que per la benevolència del destí passava per Rosenwohl —estació de què ell era responsable—, el telèfon gris sonava a la seva garita sota la trista llum d'una bombeta. Aquest telèfon vell en una garita bruta i mal il·luminada era, per a August Zollinger, l'escenari de la seva il·lusió. I va ser així com el soroll del tren, que tant l'havia turmentat dies abans, es va transformar per a ell en el que bé podria anomenar-se «el so de l'amor», presagi de gratíssims paradisos futurs.

Tot això pot dir-se d'una manera molt més sen-

zilla: August Zollinger, el ferroviari acabat de contractar de Rosenwohl, aquell que va voler a la seva joventut ser impressor a Romanshorn —somni ja una mica llunyà— estava enamorat, perdudament enamorat, d'una veu.

En honor a la veritat, ni August Zollinger no sabia res de la telefonista de la ferrovia ni ella d'ell: això arribava a admetre-ho el ferroviari enamorat. El consolava en gran manera, enmig d'aquest desconeixement, que la vegada següent que el truqués, i faltaven només set hores, ella no telefonaria amb la mateixa actitud amb què feia la resta de les trucades: d'això també n'estava gairebé segur.

El seu esperit atreuit, quasi temerari, no va eximir l'enamorat Zollinger de la por a presentar-se a la jove en el seu pròxim col·loqui. Havia de fer-ho ja? No era prematur? Per la natural excitació que comporta la violació d'una norma i, sobre tot,

per desconèixer quina seria la reacció de la telefonista, la veu del ferroviari va tremolar a l'altre costat de la línia quan, com a resposta a la pregunta de si estava preparat, ell va contestar: «Preparat. Em dic August». «Preparat. Em dic August»: podia ser aquest l'inici d'una història d'amor?

Des d'onsevulla que estigués —i Zollinger no cessava de preguntar-s'ho—, ella va penjar immediatament, sense deixar lloc a aquell silenci que August tant havia esperat. Aquell final tan brusc era, certament, susceptible de moltes interpretacions, i August les va considerar totes.

Amb la veu trencada per l'insomni i l'emoció, al matí següent el ferroviari va córrer un risc encara més gran: no va dir simplement «em dic August», sinó que, després d'advertir que estava preparat, es va aventurar a preguntar: «Com et dius?» «Com et dius?»: quantes històries d'amor no deuen haver començat amb aquestes mateixes paraules?

Va ser un vint d'abril, l'endemà, a les cinc i

quaranta-cinc del matí (a quina hora havia de ser?), quan es va produir l'autèntic i benaurat inici del que, més rigorosament, pot anomenar-se una relació. En despenjar l'auricular, el ferroviari no va sentir només «Preparat?», ni tampoc «Llest?», sinó quelcom infinitament més dolç i prometedor: «Em dic Magdalena. Preparat?».

L'emoció de la noia va haver de ser molt intensa, perquè també a Zollinger li va costar reconèixer en aquella tèbia veueta la mateixa dona amb qui havia parlat tots aquells dies: només dues paraules, és cert, però ja més d'un centenar de converses. Aquesta última dada —molt més que la primera— encenia el seu ànim. D'altra banda, ella va penjar sense dilació, avergonyida potser pel seu desmesurat atreviment, amb la qual cosa ni tan sols no li va donar temps al ferroviari a respondre amb la paraula adequada, o potser amb d'altres més originals i amoroses que segurament devia tenir ben disposades.

La relació entre August i Magdalena va anar

creixent dia a dia o, el que és el mateix, paraula a paraula. Ell, per exemple, va dir: «Llest. Vaig néixer a Romanshorn». I: «Llest. Tinc vint-i-vuit anys». I: «Preparat. Vull ser impressor». Després, durant una setmana, va estar explicant com havia arribat a ser ferroviari a Rosenwohl: «Llest. Em van fer fora del meu poble». «Llest. És una història llarga.» «Llest. Havia mort Weber.» «Llest. Weber era l'antic ferroviari»...

Naturalment, abans de tot això, August havia manifestat amb vehemència la seva admiració per tot el que ella anava dient, fins al més banal. Potser era això últim, el banal, el que més el seduïa i omplia d'il·lusió. «Preparat. M'agrada el teu nom.» «Llest. Estava segur que tindries vint-i-quatre anys.» «Llest. No em sorprèn que tinguis els ulls blaus.»

I fins i tot es va atrevir a fer alguns passes que, devorat pels dubtes, es retreia més endavant a les seves prolongades passejades al llarg de la ferrovia: «Preparat. T'agradaria que ens veiéssim?». (Excla-

mació privada posterior: «Que digui que sí, que digui que sí!» «Llest. Per què no em respons?» (Retret: «Maledicció! Això no havia d'haver-ho dit.») «Llest. Podria parlar amb el teu pare?» (Dubte: «I si és difunt? No se sentirà aclaparada?»)

Per la seva banda, també Magdalena anava donant-li informació, encara que més pudorosament i gradualment. «El meu nom és Magdalena. Preparat?» Això ho va repetir en dues ocasions, per què ho repetia? «Els meus són blaus (es referia als ulls). Llest?» Fins que un matí no va dir res després del seu «Llest?». A què obeïa aquest silenci, tenint tantes coses per explicar-li?, es torturava August. Per fortuna, ella aviat va tornar-hi «El meu pare és pagès. Preparat?» «I el teu? Preparat?»

Tenint només la possibilitat d'unes poques paraules, de manera que la seva violació de la normativa no fos descoberta, i havent-se de rellevar l'un i l'altre perquè —dins d'aquells límits— les respectives notificacions s'assemblessin a un diàleg, la his-

tòria d'amor entre August i Magdalena va avançar molt, molt lentament. Aquesta lentitud va exasperar al principi el jove Zollinger, enardit com mai per la passió amorosa acabada de descobrir; però aquesta lentitud, també, conforme ell mateix havia de reconèixer més endavant, resultava massa esperançadora i subjugant com per fer que es precipités. Podrien viure sempre així, en aquest inexorable i creixent intercanvi verbal? A la morositat d'aquell bescanvi de verbs i emocions, la relació entre els enamorats va anar madurant com havia d'avançar tota història: degustant cada paraula, tan prenyada de sentiments, projectant cada pregunta —esperó sempre de noves preguntes—, imaginant cada resposta i somiant un futur que se'ls representava etern. Ambdós tenien la impressió que si aconseguien veure's algun dia, les seves converses mantindrien la brevetat i urgència pròpia de les comunicacions telefòniques; suposaven que als seus diàlegs s'intercalarien sempre, perquè així havia de ser,

grans silencis. En aquelles suposicions i somnis els van passar les setmanes; ni August ni Magdalena no viurien després, mai, dies més feliços.

Dies feliços? Sí, encara que puntualment enterbolits per una gelosia intensíssima que devorava l'enamorat Zollinger fins a consumir-lo. Meditabund com mai, August no podia deixar de preguntar-se pel que Magdalena podria haver dit als altres ferroviaris a les seves brevíssimes conferències telefòniques. Sens dubte, també als seus col·legues de Darmbrücken, Eisen o Schwabing, ella els havia dit «Preparat?» o fins i tot «Llest?»; això podia perdonar-ho. Però —i era això el que l'angoixava— i si també amb ells utilitzava la mateixa entonació que amb ell, tan afectuosa, tan irresistible?

Al costat d'aquesta qüestió n'hi havia una altra de no menys greu: a la soledat de les seves respectives garites —diferent de qualsevol altra soledat—, també ells —casats, solters, joves o grans...— estarien enamorats? Exhaust per les seves càbales,

August volia saber com no enamorar-se d'una veu —qualsevol que fos— enmig de la soledat. I, encara més, no és, al capdavant, la soledat el millor brou de cultiu de l'amor, l'únic?

I així, en aquesta farga de gelosia i d'amor, van estar ell i ella durant mesos, concedint-se un minut al dia i dedicant-se la resta de la jornada, gairebé per complet, a pensar i somiejar com podrien estimar-se més en el nou minut que se'ls brindaria al cap d'unes hores.

Una telefonada —què, si no!— va ser el que va treure el jove Zollinger d'un somni del que no pensava que arribaria a despertar:

—Preparat? —li va dir aquell matí una veu masculina.

Tal va ser el seu desconcert i neguit —la llengua li va quedar paraitzada al paladar— que August no va respondre.

—Preparat!?! —va repetir aquella veu desconegudíssima, ara amb l'inequívoc to de la impaciència, gairebé de l'enuig.

—Preparat —va respondre August, i l'auricular li va caure en aquell instant de les mans.

Què se n'havia fet de Magdalena?, es va preguntar l'enamorat, sota la llum titil·lant de la seva vella garita, més esmorteïda ara que mai. Per què l'havien reemplaçat —però realment podia ser reemplaçada?— per aquella veu masculina i enutjosa?

Algunes hores després, August Zollinger va obtenir la resposta brutal a les seves preguntes. Incredul, desesperat, va llegir la brutal notícia en un diari regional. Mentre es dirigia al seu treball, la jove telefonista de la ferrovia Magdalena Forsch —de manera que es deia Forsch, va pensar August— havia mort atropellada per l'express nocturn de la línia Praga-Viena.